

A Rails keretrendszer Gyakorlat

Kovács Gábor

2012. február 29.

1. Ruby telepítése, Gemek

A Rails keretrendszert egy virtuális környezetben ¹ futó Debian Linuxra ² telepítjük a gyakorlat folyamán. Ez a dokumentáció kiindulási pontként egy ilyen, grafikus felhasználói környezetet is tartalmazó előtelepített operációs rendszert feltételez.

A Rails környezetünk back-endje hosszú távon egy MySQL adatbázis kezelő lesz. Ezt az `apt-get install mysql-server` parancs konzolon történő kiadásával telepíthetjük, a telepítő többször rá fog kérdezni a root felhasználó jelszavára, azt tetszés szerinti értékre állíthatjuk, azonban jegyezzük meg, mert a Rails adatbázis konfigurációs fájljában ezt meg kell adnunk. A gyakorlatra telepített környezeten az egyszerűség kedvéért üres jelszót fogunk használni.

A Rails adatbázis adapterei és néhány további komponens fordításához szükségünk van C és C++ fordítóra, valamint a fejlesztői függvénykönyvtárakra, amelyeket az `apt-get install gcc` és `apt-get install g++` parancsok konzolon való kiadásával telepíthetünk.

A Rails környezet telepítéséhez egy Ruby környezet szükséges, ami mellé kiegészítőként telepítjük az RI dokumentációs rendszert és a natív kiegészítések fordításához szükséges Ruby fejlesztői függvénykönyvtárakat. Ezt a következő paranccsal telepíthetjük rendszergazdaként:

```
kovacsg@rails:~$ sudo bash
[sudo] password for kovacsg:
root@rails:/home/kovacsg# su
root@debian:/home/kovacsg# apt-get install ruby1.9.1 ruby1.9.1-dev ri1.9.1
```

¹Oracle VirtualBox (<http://www.virtualbox.org>) az otthonra javasolt virtualizációs eszköz, viszont használható a vmware, illetve a parallels is

²Mivel az Ubuntu Linux csomagkezelője megegyezik a Debian Linux disztribúció csomagkezelőjével, a dokumentumban felsorolt csomagnevek egy az egyben átvehetők. Más disztribúciók esetén a csomagok nevei különbözhetnek.

```

Reading package lists... Done
Building dependency tree
Reading state information... Done
The following extra packages will be installed:
  libreadline5 libruby1.9.1 libyaml-0-2
Suggested packages:
  ruby1.9.1-examples graphviz
The following NEW packages will be installed:
  libreadline5 libruby1.9.1 libyaml-0-2 ri1.9.1 ruby1.9.1 ruby1.9.1-dev
0 upgraded, 6 newly installed, 0 to remove and 0 not upgraded.
Need to get 0 B/9,416 kB of archives.
After this operation, 65.3 MB of additional disk space will be used.
Do you want to continue [Y/n]?
Selecting previously unselected package libreadline5.
(Reading database ... 88749 files and directories currently installed.)
Unpacking libreadline5 (from .../libreadline5_5.2-7_amd64.deb) ...
Selecting previously unselected package libyaml-0-2.
Unpacking libyaml-0-2 (from .../libyaml-0-2_0.1.3-1_amd64.deb) ...
Selecting previously unselected package libruby1.9.1.
Unpacking libruby1.9.1 (from .../libruby1.9.1_1.9.2.0-2_amd64.deb) ...
Selecting previously unselected package ruby1.9.1.
Unpacking ruby1.9.1 (from .../ruby1.9.1_1.9.2.0-2_amd64.deb) ...
Selecting previously unselected package ri1.9.1.
Unpacking ri1.9.1 (from .../ri1.9.1_1.9.2.0-2_all.deb) ...
Selecting previously unselected package ruby1.9.1-dev.
Unpacking ruby1.9.1-dev (from .../ruby1.9.1-dev_1.9.2.0-2_amd64.deb) ...
Processing triggers for man-db ...
Setting up libreadline5 (5.2-7) ...
Setting up libyaml-0-2 (0.1.3-1) ...
Setting up libruby1.9.1 (1.9.2.0-2) ...
Setting up ruby1.9.1 (1.9.2.0-2) ...
Setting up ri1.9.1 (1.9.2.0-2) ...
Setting up ruby1.9.1-dev (1.9.2.0-2) ...

```

Ezután ellenőrizzük, hogy elérhető-e a ruby értelmező és a gem Ruby csomagkezelő.

```

root@debian:/home/kovacsg# ruby --version
ruby 1.9.2p0 (2010-08-18 revision 29036) [x86_64-linux]
root@debian:/home/kovacsg# gem --version
1.3.7
root@debian:/home/kovacsg# gem list
*** LOCAL GEMS ***

```

A következő lépés a Rails keretrendszer telepítése, amit a gem Ruby csomagkezelővel teszünk meg. Ez egyben feltelepíti a legfontosabb kiegészítőket is, illetve a hozzájuk kapcsolódó dokumentációt.

```

gem install rails
Building native extensions. This could take a while...
Depending on your version of ruby, you may need to install ruby rdoc/ri data
:

<= 1.8.6 : unsupported
= 1.8.7 : gem install rdoc-data; rdoc-data --install
= 1.9.1 : gem install rdoc-data; rdoc-data --install
>= 1.9.2 : nothing to do! Yay!
Successfully installed i18n-0.6.1
Successfully installed multi_json-1.3.6
Successfully installed activesupport-3.2.8
Successfully installed builder-3.0.3

```

```

Successfully installed activemodel-3.2.8
Successfully installed rack-1.4.1
Successfully installed rack-cache-1.2
Successfully installed rack-test-0.6.1
Successfully installed journey-1.0.4
Successfully installed hike-1.2.1
Successfully installed tilt-1.3.3
Successfully installed sprockets-2.1.3
Successfully installed erubis-2.7.0
Successfully installed actionpack-3.2.8
Successfully installed arel-3.0.2
Successfully installed tzinfo-0.3.33
Successfully installed activerecord-3.2.8
Successfully installed activerecord-3.2.8
Successfully installed mime-types-1.19
Successfully installed polyglot-0.3.3
Successfully installed treetop-1.4.10
Successfully installed mail-2.4.4
Successfully installed actionmailer-3.2.8
Successfully installed rake-0.9.2.2
Successfully installed rack-ssl-1.3.2
Successfully installed thor-0.16.0
Successfully installed json-1.7.5
Successfully installed rdoc-3.12
Successfully installed railties-3.2.8
Successfully installed bundler-1.2.1
Successfully installed rails-3.2.8
31 gems installed
Installing ri documentation for i18n-0.6.1...
Installing ri documentation for multi_json-1.3.6...
Installing ri documentation for activesupport-3.2.8...
Installing ri documentation for builder-3.0.3...
Installing ri documentation for activemodel-3.2.8...
Installing ri documentation for rack-1.4.1...
Installing ri documentation for rack-cache-1.2...
Installing ri documentation for rack-test-0.6.1...
Installing ri documentation for journey-1.0.4...
Installing ri documentation for hike-1.2.1...
Installing ri documentation for tilt-1.3.3...
Installing ri documentation for sprockets-2.1.3...
Installing ri documentation for erubis-2.7.0...
Installing ri documentation for actionpack-3.2.8...
Installing ri documentation for arel-3.0.2...
Installing ri documentation for tzinfo-0.3.33...
Installing ri documentation for activerecord-3.2.8...
Installing ri documentation for activerecord-3.2.8...
Installing ri documentation for mime-types-1.19...
Installing ri documentation for polyglot-0.3.3...
Installing ri documentation for treetop-1.4.10...
Installing ri documentation for mail-2.4.4...
Installing ri documentation for actionmailer-3.2.8...
Installing ri documentation for rake-0.9.2.2...
Installing ri documentation for rack-ssl-1.3.2...
Installing ri documentation for thor-0.16.0...
Installing ri documentation for json-1.7.5...
Installing ri documentation for rdoc-3.12...
Installing ri documentation for railties-3.2.8...
Installing ri documentation for bundler-1.2.1...
Installing ri documentation for rails-3.2.8...
Installing RDoc documentation for i18n-0.6.1...
Installing RDoc documentation for multi_json-1.3.6...
Installing RDoc documentation for activesupport-3.2.8...

```

```

Installing RDoc documentation for builder -3.0.3...
Installing RDoc documentation for activemodel -3.2.8...
Installing RDoc documentation for rack -1.4.1...
Installing RDoc documentation for rack-cache -1.2...
Installing RDoc documentation for rack-test -0.6.1...
Installing RDoc documentation for journey -1.0.4...
Installing RDoc documentation for hike -1.2.1...
Installing RDoc documentation for tilt -1.3.3...
Installing RDoc documentation for sprockets -2.1.3...
Installing RDoc documentation for erubis -2.7.0...
Installing RDoc documentation for actionpack -3.2.8...
Installing RDoc documentation for arel -3.0.2...
Installing RDoc documentation for tzinfo -0.3.33...
Installing RDoc documentation for activerecord -3.2.8...
Installing RDoc documentation for activerecord -3.2.8...
Installing RDoc documentation for mime-types -1.19...
Installing RDoc documentation for polyglot -0.3.3...
Installing RDoc documentation for treetop -1.4.10...
Installing RDoc documentation for mail -2.4.4...
Installing RDoc documentation for actionmailer -3.2.8...
Installing RDoc documentation for rake -0.9.2.2...
Installing RDoc documentation for rack-ssl -1.3.2...
Installing RDoc documentation for thor -0.16.0...
Installing RDoc documentation for json -1.7.5...
Installing RDoc documentation for rdoc -3.12...
Installing RDoc documentation for railties -3.2.8...
Installing RDoc documentation for bundler -1.2.1...
Installing RDoc documentation for rails -3.2.8...

```

Railshez egy opcionális, ám az éles rendszerek szempontjából annál hasznosabb komponens az Apache webserverral való integrációt lehetővé tevő Passenger plugin.

```

root@debian:/home/kovacs# gem install passenger
Building native extensions. This could take a while...
Successfully installed fastthread -1.0.7
Successfully installed daemon_controller -1.0.0
Successfully installed passenger -3.0.17
3 gems installed
Installing ri documentation for fastthread -1.0.7...
Installing ri documentation for daemon_controller -1.0.0...
Installing ri documentation for passenger -3.0.17...
Installing RDoc documentation for fastthread -1.0.7...
Installing RDoc documentation for daemon_controller -1.0.0...
Installing RDoc documentation for passenger -3.0.17...

```

Ezután telepíthetjük először az SQLite, majd a MySQL adapterének Ruby API-ját. Ez két lépésből áll, először a operációs rendszertől függő fájlok fordításához szükséges forrásokat (C és C++ headereket) telepítjük.

```

root@debian:/home/kovacs# apt-get install libsqlite3-dev
Reading package lists... Done
Building dependency tree
Reading state information... Done
Suggested packages:
  sqlite3-doc
The following NEW packages will be installed:
  libsqlite3-dev
0 upgraded, 1 newly installed, 0 to remove and 704 not upgraded.

```

```

Need to get 0 B/582 kB of archives.
After this operation, 1,389 kB of additional disk space will be used.
Selecting previously unselected package libsqlite3-dev.
(Reading database ... 100471 files and directories currently installed.)
Unpacking libsqlite3-dev (from .../libsqlite3-dev_3.7.14-1_amd64.deb) ...
Setting up libsqlite3-dev (3.7.14-1) ...
root@debian:/home/kovacsg# apt-get install libmysqlclient-dev
Reading package lists... Done
Building dependency tree
Reading state information... Done
The following extra packages will be installed:
  zlib1g-dev
The following NEW packages will be installed:
  libmysqlclient-dev zlib1g-dev
0 upgraded, 2 newly installed, 0 to remove and 704 not upgraded.
Need to get 0 B/1,157 kB of archives.
After this operation, 6,057 kB of additional disk space will be used.
Do you want to continue [Y/n]?
Selecting previously unselected package zlib1g-dev.
(Reading database ... 100482 files and directories currently installed.)
Unpacking zlib1g-dev (from .../zlib1g-dev_1%3a1.2.7.dfsg-13_amd64.deb) ...
Selecting previously unselected package libmysqlclient-dev.
Unpacking libmysqlclient-dev (from .../libmysqlclient-dev_5.5.24+dfsg-9
_amd64.deb) ...
Processing triggers for man-db ...
Setting up zlib1g-dev (1:1.2.7.dfsg-13) ...
Setting up libmysqlclient-dev (5.5.24+dfsg-9) ...

```

Ezután telepíthetjük magukat az adatbáziskezelő-adaptereket.

```

root@debian:/home/kovacsg# gem install mysql2
Building native extensions. This could take a while...
Successfully installed mysql2-0.3.11
1 gem installed
Installing ri documentation for mysql2-0.3.11...
Installing RDoc documentation for mysql2-0.3.11...
root@debian:/home/kovacsg# gem install sqlite3
Building native extensions. This could take a while...
Successfully installed sqlite3-1.3.6
1 gem installed
Installing ri documentation for sqlite3-1.3.6...
Installing RDoc documentation for sqlite3-1.3.6...

```

A Rails 3.1-es verziója változást hozott a JavaScript kezelésben, amely két további gem telepítését teszi szükségessé. Az `execjs` JavaScriptek Ruby-ba ágyzását teszi lehetővé, a `therubyracer` pedig egy JavaScript interpreter.

```

root@debian:/home/kovacsg# gem install execjs
Successfully installed execjs-1.4.0
1 gem installed
Installing ri documentation for execjs-1.4.0...
Installing RDoc documentation for execjs-1.4.0...
root@debian:/home/kovacsg# gem install therubyracer
Building native extensions. This could take a while...
Successfully installed libv8-3.3.10.4-x86_64-linux
Successfully installed therubyracer-0.10.2
2 gems installed
Installing ri documentation for libv8-3.3.10.4-x86_64-linux...
Installing ri documentation for therubyracer-0.10.2...
Installing RDoc documentation for libv8-3.3.10.4-x86_64-linux...
Installing RDoc documentation for therubyracer-0.10.2...

```

A Rails rendszerünk ezután az alábbi Ruby függvénykönyvtárakból áll

```
kovacs@rails:~$ gem list

*** LOCAL GEMS ***

actionmailer (3.2.8)
actionpack (3.2.8)
activemodel (3.2.8)
activerecord (3.2.8)
activeresource (3.2.8)
activesupport (3.2.8)
arel (3.0.2)
builder (3.0.3)
bundler (1.2.1)
coffee-rails (3.2.2)
coffee-script (2.2.0)
coffee-script-source (1.3.3)
daemon_controller (1.0.0)
erubis (2.7.0)
execjs (1.4.0)
fastthread (1.0.7)
hike (1.2.1)
i18n (0.6.1)
journey (1.0.4)
jquery-rails (2.1.3)
json (1.7.5)
libv8 (3.3.10.4 x86_64-linux)
mail (2.4.4)
mime-types (1.19)
multi_json (1.3.6)
mysql2 (0.3.11)
passenger (3.0.17)
polyglot (0.3.3)
rack (1.4.1)
rack-cache (1.2)
rack-ssl (1.3.2)
rack-test (0.6.1)
rails (3.2.8)
railties (3.2.8)
rake (0.9.2.2)
rdoc (3.12)
sass (3.2.1)
sass-rails (3.2.5)
sprockets (2.1.3)
sqlite3 (1.3.6)
therubyracer (0.10.2)
thor (0.16.0)
tilt (1.3.3)
treetop (1.4.10)
tzinfo (0.3.33)
uglifier (1.3.0)
```

2. Rails alkalmazás létrehozása

A Rails használatához elérhetővé kell tennünk a rails szkriptet, amely Debian/Ubuntu Linux és 1.9.1-es ruby esetén a `/var/lib/gems/1.9.1/bin/`

könyvárba kerül.

```
kovacs@rails:~$ export PATH=$PATH:/var/lib/gems/1.9.1/bin/
```

A `-d` kapcsoló különös jelentőséggel bír számunkra, ezzel adhatjuk meg a használni kívánt adatbáziskezelő típusát, ami lehet `mysql`, `oracle`, `postgresql`, `sqlite3`, `frontbase` vagy `ibm_db`. A gyakorlatok keretében ezek közül a `sqlite3`-ot mint alapértelmezett adatbáziskezelőt és a `mysql`-t fogjuk használni.

```
kovacs@debian:~$ rails
Usage:
  rails new APP_PATH [options]

Options:
  -r, [--ruby=PATH]           # Path to the Ruby binary of your choice
                              # Default: /usr/bin/ruby
  -b, [--builder=BUILDER]     # Path to a application builder (can be a
                              # filesystem path or URL)
  -m, [--template=TEMPLATE]   # Path to an application template (can be a
                              # filesystem path or URL)
  --skip-gemfile               # Don't create a Gemfile
  --skip-bundle                # Don't run bundle install
  -G, [--skip-git]            # Skip Git ignores and keeps
  -O, [--skip-active-record]  # Skip Active Record files
  -S, [--skip-sprockets]      # Skip Sprockets files
  -d, [--database=DATABASE]   # Preconfigure for selected database (
                              # options: mysql/oracle/postgresql/sqlite3/frontbase/ibm_db/sqlserver/
                              # jdbcmysql/jdbcsqlite3/jdbcpostgresql/jdbc)
                              # Default: sqlite3
  -j, [--javascript=JAVASCRIPT] # Preconfigure for selected JavaScript
                              # library
                              # Default: jquery
  -J, [--skip-javascript]     # Skip JavaScript files
  --dev                        # Setup the application with Gemfile
                              # pointing to your Rails checkout
  --edge                       # Setup the application with Gemfile
                              # pointing to Rails repository
  -T, [--skip-test-unit]      # Skip Test::Unit files
  --old-style-hash             # Force using old style hash (:foo => 'bar
                              # ') on Ruby >= 1.9

Runtime options:
  -f, [--force]               # Overwrite files that already exist
  -p, [--pretend]             # Run but do not make any changes
  -q, [--quiet]               # Suppress status output
  -s, [--skip]                # Skip files that already exist

Rails options:
  -h, [--help]                # Show this help message and quit
  -v, [--version]             # Show Rails version number and quit

Description:
  The 'rails new' command creates a new Rails application with a default
  directory structure and configuration at the path you specify.

  You can specify extra command-line arguments to be used every time
  'rails new' runs in the .railsrc configuration file in your home
  directory.
```

Note that the arguments specified in the `.railsrc` file don't affect the defaults values shown above in this help message.

Example:

```
rails new ~/Code/Ruby/weblog
```

This generates a skeletal Rails installation in `~/Code/Ruby/weblog`. See the README in the newly created application to get going.

A Rails keretrendszerben a `rails` parancs az az univerzális eszköz mellyel többek között új komponenseket hozhatunk létre és elindíthatjuk a beépített webservert. Egy új Rails alkalmazást a `rails` parancsnak `new` opciót megadva hozhatunk létre, a második argumentum az alkalmazás neve. A parancsot kiadva a konzolon láthatjuk az automatikusan generált fájlokat. Az egyes könyvtárak értelmezéséről előadáson esett szó, e gyakorlat keretében megnézzük az egyes fájlok szerepét és tartalmát.

A parancs végén automatikusan lefut a Rails keretrendszer egy másik parancsa, a `bundle`, amely az `install` opció határása összeszedi a gemek közül azokat, amelyekre az alkalmazásunknak szüksége lesz. A konzolon kiadott `bundle install` paranccsal később telepíthetjük az összes az esetlegesen hiányzó vagy nem megfelelő verziójú Ruby függvénykönyvtárat, a `bundle update` paranccsal pedig az éppen használni kívánt verziót tudunk betölteni az egyes gemekből.

```
kovacs@debian:~$ rails new gyakorlat
create
create  README.rdoc
create  Rakefile
create  config.ru
create  .gitignore
create  Gemfile
create  app
create  app/assets/images/rails.png
create  app/assets/javascripts/application.js
create  app/assets/stylesheets/application.css
create  app/controllers/application_controller.rb
create  app/helpers/application_helper.rb
create  app/mailers
create  app/models
create  app/views/layouts/application.html.erb
create  app/mailers/.gitkeep
create  app/models/.gitkeep
create  config
create  config/routes.rb
create  config/application.rb
create  config/environment.rb
create  config/environments
create  config/environments/development.rb
create  config/environments/production.rb
create  config/environments/test.rb
create  config/initializers
create  config/initializers/backtrace_silencers.rb
create  config/initializers/inflections.rb
create  config/initializers/mime_types.rb
create  config/initializers/secret_token.rb
```



```

create config/initializers/session_store.rb
create config/initializers/wrap_parameters.rb
create config/locales
create config/locales/en.yml
create config/boot.rb
create config/database.yml
create db
create db/seeds.rb
create doc
create doc/README_FOR_APP
create lib
create lib/tasks
create lib/tasks/.gitkeep
create lib/assets
create lib/assets/.gitkeep
create log
create log/.gitkeep
create public
create public/404.html
create public/422.html
create public/500.html
create public/favicon.ico
create public/index.html
create public/robots.txt
create script
create script/rails
create test/fixtures
create test/fixtures/.gitkeep
create test/functional
create test/functional/.gitkeep
create test/integration
create test/integration/.gitkeep
create test/unit
create test/unit/.gitkeep
create test/performance/browsing_test.rb
create test/test_helper.rb
create tmp/cache
create tmp/cache/assets
create vendor/assets/javascripts
create vendor/assets/javascripts/.gitkeep
create vendor/assets/stylesheets
create vendor/assets/stylesheets/.gitkeep
create vendor/plugins
create vendor/plugins/.gitkeep
run bundle install
Fetching source index for https://rubygems.org/
Using rake (0.9.2.2)
Using i18n (0.6.1)
Using multi_json (1.3.6)
Using activesupport (3.2.8)
Using builder (3.0.3)
Using activemodel (3.2.8)
Using erubis (2.7.0)
Using journey (1.0.4)
Using rack (1.4.1)
Using rack-cache (1.2)
Using rack-test (0.6.1)
Using hike (1.2.1)
Using tilt (1.3.3)
Using sprockets (2.1.3)
Using actionpack (3.2.8)
Using mime-types (1.19)

```

```

Using polyglot (0.3.3)
Using treetop (1.4.10)
Using mail (2.4.4)
Using actionmailer (3.2.8)
Using arel (3.0.2)
Using tzinfo (0.3.33)
Using activerecord (3.2.8)
Using activeresource (3.2.8)
Using bundler (1.2.1)
Using coffee-script-source (1.3.3)
Using execjs (1.4.0)
Using coffee-script (2.2.0)
Using rack-ssl (1.3.2)
Using json (1.7.5)
Using rdoc (3.12)
Using thor (0.16.0)
Using railties (3.2.8)
Using coffee-rails (3.2.2)
Using jquery-rails (2.1.3)
Using rails (3.2.8)
Using sass (3.2.1)
Using sass-rails (3.2.5)
Using sqlite3 (1.3.6)
Using uglifier (1.3.0)
Your bundle is complete! Use 'bundle show [gemname]' to see where a bundled
gem is installed.

```

Az `app` könyvtár fogja tartalmazni az általunk készített Ruby és beágyazott Ruby kódot tartalmazó HTML forrásokat, amelyeket a MVC minta alapján struktúrál a Rails, amelyeket a `test` könyvtárban elhelyezett teszt osztályokkal ellenőrizzük. A `config` könyvtár a Rails alkalmazásunk konfigurációs beállításait tartalmazza. A `db` könyvtár az aktuális adatbázis sémát, az összes eddig adatbázis séma migrációt és `sqlite` adatbáziskezelő esetén szerializált formában magát az adatbázis tartalmazza. A `doc` a dokumentációk gyűjtőhelye, a `lib` és `vendor` könyvtárak mások által készített Ruby, illetve Rails függvénykönyvtárakat tartalmazhatnak. A `public` könyvtár a beépített webservert területe, az összes ott bekövetkezett esemény a `log` könyvtárban található az aktuális Rails környezetnek megfelelő állományban kerülnek naplózásra, a webservert `tmp` könyvtárban helyezheti el az átmeneti fájljait, mint például `session` azonosítókat, sütiket. A `script` könyvtár elérhetővé teszi számunkra a `rails` parancsot. A `Gemfile` és `Rakefile` a Rails alkalmazásunk által használt Ruby függvénykönyvtárakat specifikálja, amelyek vagy a telepített Ruby és Rails környezeten vagy a már említett `lib` és `vendor` könyvtárakban érhetők el.

A 3.1-es verzió JavaScript változásai miatt módosítanunk kell a `Gemfile` állományt megadva a `therubyracer`-t mint interpretert. Az állomány tetsoleges helyére a következő sort szúrjuk be:

```

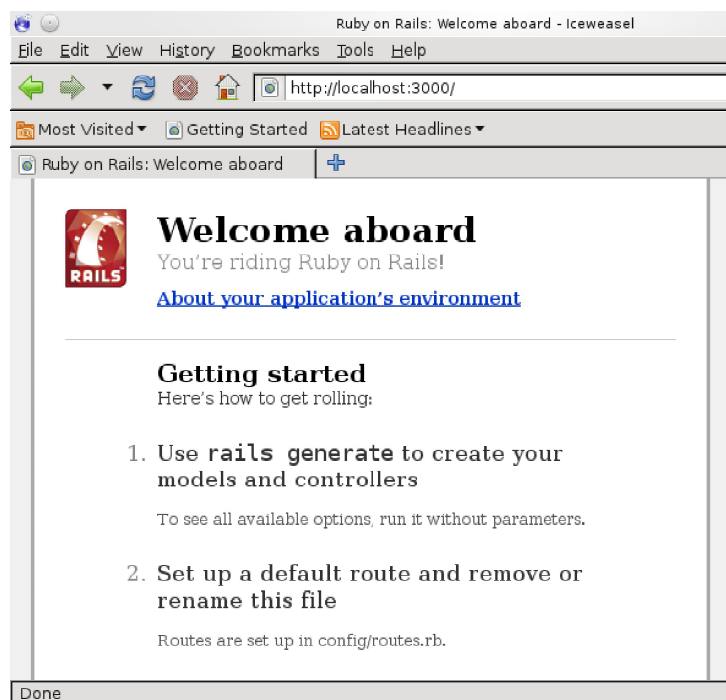
gem 'execjs'
gem 'therubyracer'

```

3. Web- és adatbázisszerver kapcsolat beállítása

A Rails keretrendszer webserverek számára állít elő dinamikus tartalmat adatbázisbeli adatok alapján. A gyakorlat során kétféle webservert és adatbáziskezelőt vizsgáltunk meg.

A beépített webservert a `rails server` opciójával indíthatjuk el a Rails alkalmazásunk tetszőleges könyvtárából. Ha a szerveret háttéralkalmazásként kívánjuk futtatni, akkor a `-d` kapcsolót is hozzá kell fűznünk a parancssorhoz. Ezután a szerver elérhető a `http://localhost:3000` webcímen, lásd 1. ábra.

1. ábra. A beágyazott webservice elérése

```

bash-3.2$ rails server
=> Booting WEBrick
=> Rails 3.2.1 application starting in development on http://0.0.0.0:3000
=> Call with -d to detach
=> Ctrl-C to shutdown server
[2012-09-26 13:03:10] INFO WEBrick 1.3.1
[2012-09-26 13:03:10] INFO ruby 1.8.7 (2012-02-08) [universal-darwin11.0]
[2012-09-26 13:03:10] INFO WEBrick::HTTPServer#start: pid=95010 port=3000
1

```

A Rails a már említett Passenger plugin segítségével illeszthető Apache webservertől. Ehhez a következő parancsot kell kiadnunk. A parancs lefordítja, majd telepíti az Apache webservice Rails modulját, a konzolra kiírja az Apache2 konfigurációs állományába beírandó Rails specifikus három sort, és a Rails alkalmazásunkhoz való hozzáféréshez szükséges VirtualHost beállításokat. A Passenger alapértelmezés szerint a Rails éles környezetével működik együtt, ha ezt módosítani szeretnénk, akkor a `RailsEnv development` sort kell elhelyeznünk az Apache konfigurációs állományába a fejlesztői környezet eléréséhez.

```
passenger-install-apache2-module
```

A Rails kényelmesebb hozzáférése végett módosíthatjuk a helyi gépen doménnévtáblát (Windowson `C:\windows\system32\drivers\etc\hosts`, Linuxon `/etc/hosts`) a következő bejegyzés hozzáadva, amely minden, a `gyakorlat.com`, illetve `www.gyakorlat.com` címre küldött kérést a helyi gépen kezeltet le.

```
127.0.0.1      gyakorlat.com www.gyakorlat.com
```

Az Apache virtuális hoszt beállításai ezek alapján a következő lehet:

```

<VirtualHost *:80>

    ServerName www.gyakorlat.com
    ServerAdmin admin@gyakorlat.com
    DocumentRoot /home/kovacs/gyakorlat/public
    ServerSignature On

    CustomLog /var/log/apache/gyakorlat_access.log combined
    ErrorLog /var/log/apache/gyakorlat_error.log
    LogLevel info

    <Directory />
        Options FollowSymLinks
        AllowOverride None
    </Directory>
    <Directory /home/kovacs/gyakorlat/public/>
        Options Indexes FollowSymLinks MultiViews
        AllowOverride None
        Order allow,deny
        Allow from all
    </Directory>

```

Ezután egy böngészőbe beírva a `www.gyakorlat.com` címet a Rails alkalmazásunk fog megjelenni! A Rails alkalmazás módosítása után az Apache-beli frissítése a `tmp/restart.txt` fájl időpecsétjének módosításával lehetséges (mentés, létrehozás, `touch` stb.)

Mivel a Rails alkalmazás létrehozásakor nem adtunk meg, hogy melyik adatbáziskezelőt kívánjuk használni, ezért az alapértelmezett SQLite konfigurációs paraméterei jelennek meg a `database.yml`-ben mindhárom definiált környezethez, vagyis a fejlesztési (`development`), tesztelési (`test`) és éles (`production`). Az egyes környezetek adapter opciója határozza meg az adatbáziskezelő típusát és a használható paraméterkészletet. Az SQLite az adatait fájlokban tárolja, amelyek a Rails alkalmazás `db` könyvtárában találhatóak, és a környezet nevével azonosítottak e fájl szerint.

```
# SQLite version 3.x
# gem install sqlite3
#
# Ensure the SQLite 3 gem is defined in your Gemfile
# gem 'sqlite3'
development:
  adapter: sqlite3
  database: db/development.sqlite3
  pool: 5
  timeout: 5000

# Warning: The database defined as "test" will be erased and
# re-generated from your development database when you run "rake".
# Do not set this db to the same as development or production.
test:
  adapter: sqlite3
  database: db/test.sqlite3
  pool: 5
  timeout: 5000

production:
  adapter: sqlite3
  database: db/production.sqlite3
  pool: 5
  timeout: 5000
```

MySQL esetén (`rails new gyakorlat -d mysql`) a `mysql2` adaptert használjuk. A különbség a `Gemfile`-ban és a `database.yml`-ben jelentkezik. Fontos opció az alapértelmezett karakterkódolás megadása, ami, ha lehet hagyjunk változatlanul `utf8` értéken. A `database` opció a séma nevét tartalmazza értéként. A felhasználónév és jelszó megadása kötelező. A kapcsolat lehet `socket` vagy `host` és `port` alapon megadott.

Távoli gépen található MySQL esetén szükséges a Rails felhasználó hozzáférési jogosultságainak beállítása, amelyet a MySQL `mysql` adatbázisának `user` táblájában kell megtennünk. A Rails szerverének IP címére engedélyeznünk kell a Rails adatbázis-konfigurációs állományában megadott felhasználónévvel és jelszóval azonosított felhasználó számára a `select`, `update`, `insert`,

delete, create, alter, drop és index jogosultságokat.

Az adatbáziskapcsolatnak a szerver elindítása előtt léteznie kell. Ez SQLite esetén nem probléma, hiszen a fejlesztői adatbázisfájl automatikusan létrejön, MySQL esetén viszont a sémákat explicite létre kell hoznunk. Ebben a rake parancs lesz segítségünkre, amelyet a Rails keretrendszerhez kapcsolódó műveletekre használunk. A műveletek listája alább látható.

```
bash-3.2$ rake -T
(in /Users/kovacs/tmp/gyakorlat)
rake about # List versions of all Rails frameworks and the
           environment
rake assets:clean # Remove compiled assets
rake assets:precompile # Compile all the assets named in config.assets.
precompile
rake db:create # Create the database from config/database.yml for
              the current Rails.env (use db:create:all to create all dbs in the config
              )
rake db:drop # Drops the database for the current Rails.env (use
            db:drop:all to drop all databases)
rake db:fixtures:load # Load fixtures into the current environment's
                    database.
rake db:migrate # Migrate the database (options: VERSION=x, VERBOSE=
false).
rake db:migrate:status # Display status of migrations
rake db:rollback # Rolls the schema back to the previous version (
specify steps w/ STEP=n).
rake db:schema:dump # Create a db/schema.rb file that can be portably
used against any DB supported by AR
rake db:schema:load # Load a schema.rb file into the database
rake db:seed # Load the seed data from db/seeds.rb
rake db:setup # Create the database, load the schema, and
initialize with the seed data (use db:reset to also drop the db first)
rake db:structure:dump # Dump the database structure to db/structure.sql.
Specify another file with DB_STRUCTURE=db/my_structure.sql
rake db:version # Retrieves the current schema version number
rake doc:app # Generate docs for the app — also available doc:
rails, doc:guides, doc:plugins (options: TEMPLATE=/rdoc-template.rb,
TITLE="C...
rake log:clear # Truncates all *.log files in log/ to zero bytes
rake middleware # Prints out your Rack middleware stack
rake notes # Enumerate all annotations (use notes:optimize, :
fixme, :todo for focus)
rake notes:custom # Enumerate a custom annotation, specify with
ANNOTATION=CUSTOM
rake rails:template # Applies the template supplied by LOCATION=(/path/
to/template) or URL
rake rails:update # Update configs and some other initially generated
files (or use just update:configs, update:scripts, or update:
application_co...
rake routes # Print out all defined routes in match order, with
names.
rake secret # Generate a cryptographically secure secret key (
this is typically used to generate a secret for cookie sessions).
rake stats # Report code statistics (KLOCs, etc) from the
application
rake test # Runs test:units, test:functionals, test:
integration together (also available: test:benchmark, test:profile, test
:plugins)
rake test:recent # Run tests for recenttest:prepare / Test recent
```

```

changes
rake test:single      # Run tests for singletest:prepare
rake test:uncommitted # Run tests for uncommittedtest:prepare / Test
                      changes since last checkin (only Subversion and Git)
rake time:zones:all  # Displays all time zones, also available: time:
                      zones:us, time:zones:local — filter with OFFSET parameter, e.g., OFFSET
                      =-6
rake tmp:clear       # Clear session, cache, and socket files from tmp/ (
                      narrow w/ tmp:sessions:clear, tmp:cache:clear, tmp:sockets:clear)
rake tmp:create      # Creates tmp directories for sessions, cache,
                      sockets, and pids

```

Az adatbázis létrehozása következő paranccsal történhet meg, amely a development és a test környezetekhez hozza létre egy üres sémát.

```
bash-3.2$ rake db:create
```

4. Bevezetés a Rails használatába

Az adatbáziskapcsolat-leíró mellett a másik fontos konfigurációs fájlunk a `routes.rb`. Ez azt adja meg, hogy milyen struktúrájú legyen az URL, amivel elérjük a Rails alkalmazásunk egyes funkcióit. Az alábbi kódrészlet a legáltalánosabb beállítást tartalmazza. A webserverver IP címe után a Controller osztály neve (`:controller`), majd a Controller osztály egy metódusa (`:action`), majd egy adatbázis azonosító (`:id`), és végül formázási útmutató következik, például `.html` vagy `.xml`. Az utolsó három megadása opcionális.

```

Feladat::Application.routes.draw do
  match ':controller(/:action(/:id(.:format)))'
end

```

Nézzük meg, hogy miként tudunk dinamikus tartalmat létrehozni Rails-szel. A példák a [1] könyvből valók.

Hozzunk létre egy új controllert a `rails` parancs `generate` opciójával. A második argumentum (`controller`) azt mondja meg, hogy egy új controllert hozunk létre, a harmadik a controller nevét. A negyedik és minden további paraméter a controllerben definiál akciót. E parancs négy Ruby forrásfájlt és egy könyvát hoz létre az akcióknak megfelelő weboldalak, view-k számára. A controller nevének megfelelő controller osztályt (`say_controller.rb`), helper osztályt, illetve ezek funkcionális és egységtesztjéhez használható osztályokat.

```

kovacs@rails:~/gyakorlat$ rails generate controller say hello
create  app/controllers/say_controller.rb
route   get "say/hello"
invoke erb
create  app/views/say
create  app/views/say/hello.html.erb
invoke test_unit

```

```

create    test/functional/say_controller_test.rb
invoke   helper
create    app/helpers/say_helper.rb
invoke   test_unit
create    test/unit/helpers/say_helper_test.rb
invoke   assets
invoke   coffee
create    app/assets/javascripts/say.js.coffee
invoke   scss
create    app/assets/stylesheets/say.css.scss

```

Bármilyen tartalom megjelenítéséhez a `routes.rb` alapján a view könyvtárban kell elhelyeznünk az akciónak megfelelő néven egy beágyazott Ruby kódot tartalmazó HTML fájlt (`.rhtml` vagy `.html.erb`).

Az alkalmazás keretét az `app/views/layouts/application.html.erb` fájl definiálja, amely a HTML dokumentum törzs helyén egy beágyazott `yield` parancsot tartalmaz, amely átadja a vezérlést az akció HTML-ének, ami jelen esetben `hello` lesz.

Ez alapján nézzük meg a szokásos Hello, world alkalmazást ezúttal Rails-ben. Az `app/views/say` könyvtárban létrehozunk egy `hello.html.erb` nevű view-t, amely a `say` controller `hello` akciójához kötődik. Az eredményt a `http://localhost:3000/say/hello` linken ellenőrizhetjük.

```
<h1>Hello , world!</h1>
```

Ez dinamikussá tehetjük az aktuális idő kiírásával.

```
<h1><%= Time.now %></h1>
```

Mivel a nézetbe nem illik logikát rakni, csak a megjelenítendő értéket, ezért áttesszük az idő lekérdezését a kontrollerbe, annak is az akciónak megfelelő metódusába, a `hello`-ba

```

class SayController < ApplicationController
  def hello
    @time=Time.now
  end
end

```

A nézetben pedig csak hivatkozunk a Controller példányváltozóra.

```
<h1><%= @time %></h1>
```

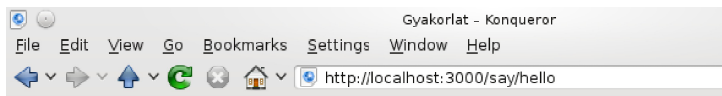
A controllernek és akciónak megfelelő megjelenített oldalt a 2. ábra mutatja.

Az oldal forrását megnézve felismerjük benne a layout által nyújtott keretet és a View beágyazott kódját.

```

<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
  <title>Gyakorlat</title>

```

Hello, world!

2011-10-04 13:04:53 +0200

2. ábra. A hello akció megjelenítve

```
<link href="/assets/application.css?body=1" media="all" rel="stylesheet"
  type="text/css" />
<link href="/assets/say.css?body=1" media="all" rel="stylesheet" type="text/
css" />
<script src="/assets/jquery.js?body=1" type="text/javascript"></script>
<script src="/assets/jquery_ujs.js?body=1" type="text/javascript"></script>
<script src="/assets/say.js?body=1" type="text/javascript"></script>
<script src="/assets/application.js?body=1" type="text/javascript"></script>
<meta content="authenticity_token" name="csrf-param" />
<meta content="t/WN8KzS+GEd/zH4y80MLKANPMJX4GCmCs5qaVs2E3A=" name="csrf-
token" />
</head>
<body>
<h1>Wed Sep 26 15:50:51 +0200 2012</h1>
```

```
</body>
</html>
```

A Rails MVC filozófiájának harmadik eleme a modell, amelyet szintén a `rails` parancs `generate` opciójával hozhatunk létre. A harmadik argumentum a modell osztály neve, amely a konvenció alapján egy egyes számban megadó és a szavakat `_` szimbólummal összefűző string. Ennek többes számú változatával jön létre az az adatbázisban egy tábla. A parancs kiadása négy fájlt hoz létre: egy adatbázis migrációs Ruby szkriptet, egy `ActiveRecord::Base` leszármazottat a modell osztályok közé, egy egységteszteket tartalmazó osztályt és egy tesztadatokat tartalmazó YAML fájlt.

```
kovacsg@debian:~/gyakorlat$ rails generate model User neptun:string passwd:
string email:string
  invoke  active_record
  create  db/migrate/20120917121257_create_users.rb
  create  app/models/user.rb
  invoke  test_unit
  create  test/unit/user_test.rb
  create  test/fixtures/users.yml
```

Az adatbázis-migrációs szkriptben az adatmodell változtatásait adjuk meg. Az előző modellgeneráló szkript egy olyan táblát hozna létre, amelyben egy azonosító és két időpecsét attribútum mellett egy `neptun`, egy `passwd` és egy `email` azonosítójú string típusú attribútum szerepelne.

```
class CreateUsers < ActiveRecord::Migration
  def change
    create_table :users do |t|
      t.string :neptun
      t.string :passwd
      t.string :email

      t.timestamps
    end
  end
end
```

Ezután elvégezhetjük a tábla struktúrájának módosítását, amiben a `rake` parancs nyújt segítséget. A `rake db:create` létrehozza a táblákat, ha még nem tettük volna meg, a `rake db:migrate` módosítja a séma struktúráját.

```
kovacsg@debian:~/gyakorlat$ rake db:migrate
== CreateUsers: migrating ==
-----
-- create_table(:users)
--> 0.1690s
== CreateUsers: migrated (0.1693s) ==
-----
```

Az adatbáziskezelővel ezután ellenőrizhetjük, hogy a táblánk valóban létrejött.

```
kovacs@debian:~/gyakorlat$ mysql -u root
mysql> show tables;
+-----+
| Tables_in_gyakorlat_development |
+-----+
| schema_migrations |
| users |
+-----+
2 rows in set (0.00 sec)

mysql> describe users;
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
| Field | Type | Null | Key | Default | Extra |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
| id | int(11) | NO | PRI | NULL | auto_increment |
| neptun | varchar(255) | YES | | NULL | |
| passwd | varchar(255) | YES | | NULL | |
| email | varchar(255) | YES | | NULL | |
| created_at | datetime | NO | | NULL | |
| updated_at | datetime | NO | | NULL | |
+-----+-----+-----+-----+-----+-----+
6 rows in set (0.00 sec)
```

Hivatkozások

- [1] Sam Ruby, Dave Thomas, and David Heinemeier Hansson et al. *Agile Web Development with Rails*, volume Third Edition. The Pragmatic Bookshelf, 2009 Mar.